

ובהכי ניחא לי מה שנסתפקתי מי שמביא בעצמו מנות ונותן לחבירו אם יצא ידי ומשלוח מנות דאנן אמרינן שלוחו של אדם כמותו אבל אפכא לא מצאנו שיהא הוא כשלוחו וכיון דהכא כתיב ומשלוח מנות אמרינן שלוחו של אדם כמותו אבל על ידי נתינה לא ותמהתי שלא ראיתי לפוסקים שהעירו על זה אבל לפי מה שכתבתי י"ל כיון דב' טעמים דשילוח מנות שכתבתי לעיל שייכים גם בנותן הוא בעצמו ליד חבירו לכן יוצא גם בנתינה ומה דכתיב לשון שליחות הוא להורות דבשילוח לבד יצא אפילו אין חבירו רוצה לקבל ולכן לא הזכירו הפוסקים איסור נתינה ומכ"מ אולי לכתחלה טוב יותר לשלוח המנות ע"י אחר כנלענ"ד.

תשובות והנהגות כרך ב סימן שמו

והאחרונים חקרו אם צריך דוקא לשלוח שנאמר "ומשלוח מנות" או יכול ליתן בעצמו, [עיין במה שהבאנו בזה בח"א סימן ת"ז] ויש מוסרים בשם הגר"ח מבריסק זצ"ל שבודאי יוצאין שהלוא מפורש בגמרא מגילה ז: דמחלפי סעודתייהו אהדדי ופירש רש"י שאוכל אצל חבירו ומשמע שלא צריך שליחות, אבל המעיין בהרמב"ם בפ"ב דמגילה מפרש "זה שולח לזה סעודתו וזה שולח לזה" ולא פירש נותן אלא שולח, ומשמע אדרבה שצריך שליחות, ובמ"ב הביא לחוש לזה.

ייש לצדד שכפי הסבר הכתב סופר יצטרך שליחות בדוקא, שרק עו"ז מראה שמחתו יתירה. וא"כ נמצא שהרמב"ם שחייבו ליתנו ע"י שליח דוקא סובר כהבנת הכת"ס. וכן משמע ברמב"ם דתחילה כולל משלוח מנות עם החיוב סעודה, וכן כ' שמקיימו דוקא במאכל ולא בחפצים (משמע כתרוח"ד) ואח"כ כ' "שלוח מנות לרעיו" (משמע כהמנות הלוי) וי"ל שעפ"י הכח"ס מובן, שמראה שמחתו ע"י ששולח לרעיו מאכלים מתוך סעודתו.

השולח מנות בעילום שם או שאינו יודע המקבל שקיבלו

שו"ת כתב סופר אורח חיים סימן קמא

מה שנסתפקת. מי ששולח מנות לרעהו יאין המקבל יודע מי שלח לו אם יוצא המשלח מצות משלוח מנות לפום רהיטא נ"ל דתלי' בטעמא, לטעמא דתה"ד דמצות מ"מ כדי למלאות חסרון מי שאין לו מסתבר דיוצא גם כשאין חבירו יודע מי ששלח לו סוף כ"ס הגיע לתכלית המכוין ויש מצוה ביותר כעין מצות צדקה דאמר ר"ח ה"ד מצות צדקה שא"י ממי נטלה כדי שלא לבייש, אבל לטעמא משום חיבה מצות צדקה דאמר לשון איש לרעהו, בוודאי אינו יוצא כשאין המקבל יודע מי המשלח דאין שלוח כזה דרך חיבה וריעות ואינו מקרב לבבות, וכיון שהחזקנו דינו של הרמ"א דיוצא כשאין מקבלו שלוח כזה דרך חיבה וריעות ממילא נשמע דאינו יוצא כשאין המשלח יודע מי שלח לו כנלפע"ד.

ערוך השולחן אורח חיים סימן תרצה סעיף טז

ואם שלח מנות לשמעון ושמעון אינו בביתו אם הוא בעיר ויבא בעוד יום לביתו יצא אבל אם אינו בעיר שלא יבא היום לביתו לא יצא אף על פי שאשתו או בני ביתו קבלו בעדו שהרי כתיב משלוח מנות איש לרעהו ובעינן שיבא ליד רעהו שעכ"פ ידע מזה.

ויש לדון שאפשר שהכת"ס לשיטתו יסבור שבכזה באמת יוצא כיון שהראה שמחתו ע"י ששלח לחבירו באופן שיוכל המקבל לידע ממי באת אילו היה בבית, ול"צ התוצאה של ריבוי אהבה ביניהם בפועל.

שלח קודם פורים שיגיע בפורים

ערוך השולחן אורח חיים סימן תרצה סעיף טז-יז

ואם העמיד שליח קודם פורים שביום הפורים ישלח בעדו מנות לפלוני יצא דשלוחו של אדם כמותו... ויש להסתפק כששלח מנות לרעהו שבמרחקים קודם פורים ויגיעו לו בפורים אם יצא בזה ידי משלוח מנות ויש מי שאומר דיצא [באה"ט סק"ח בשם י"א] ולי נראה דלא יצא דבעינן משלוח מנות בפורים